

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne.

Stane na leto. K 10⁰⁰ —

1/2 leta „ 5⁰⁰ —

1/4 „ „ 2⁵⁰ —

Posamične številke stanje 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 88.

Vse za narod, svobodo in napredek! — Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanke se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželni zbor.

iz II. seje.

Poročila deželnega odbora.

Iz II. seje imamo poročati še tole: Prošnja občine Biljana za zgradbo kapnice pri Lunjevih. Zamarjih in v Baržani se izroči tehničnemu odseku, da dovoli primeren prispevek; odobri naj se izplačilo prvega obroka 1700 K deželne podpore za vodovod v Jezercih; juridičnemu odseku se odstopi zakonski načrt o uvrstitvi ceste Kopriva-Vipolže med skladožne; tehničnemu odseku poročilo o podpori za cesto Korona-most čez Birso; finančnemu odseku rač. sklep dež. zaloga in združene kmetijske šole za 1912; finančnemu odseku odobritev sklepa za dovoljenje 117 K nadaljne podpore za popravo VI. skočnika namakalnega kanala po Tržiškem polju; finančnemu odseku odobritev izplačila 25% prispevka za vodovod v Bračanu; istemu odseku zvišanje kredita na 6000 K za visokošolske podpore; šolskemu odseku načrt o spremembi zakona o šolskem nadzorstvu; finančnemu sklepi pomakovanja stroinika umobolnice Della Mora v III. vrsto X. plačilnega razreda; šolskemu letni prispevek obrtno-nadaljevanje šole v Tolminu, da se zviša; pravnemu in finančnemu odseku načrt za uvedbo davščine od vrednostnega prirastka nepremičnin.

Poročila pravnega odseka.

Županstvo Gorjansko je prosilo, da bi se sprejeli na breme dež. zaloga troški, povzročeni po Mariji Adamičevi iz Zagraja v bolnišnici v Trstu (poročevalec dr. Podgornik.) Po pojasnitvi se sprjelo 806 K na breme deželnega zaloga.

Poročila kmetijskega odseka.

Prošnja za podporo govedorejskega društva v Muši se odstopi deželnemu odboru in proizvedovanje. Glede prošnje za podporo goriškega vinarskega društva (poročevalec Furlani) se pooblašča deželni odbor, da se izplača 1500 K, ko bodo redna sredstva na razpolago. Prošnja kmetijskega združenja v Marjanu in prošnja kmetijskega društva v Ročinju se odstopi deželnemu odboru, istotako prošnja za podporo Nikolaja in Josipa Pinat.

Poročila šolskega odseka.

Razne prošnje učiteljskih in učiteljskih združenj se odstopijo deželnemu odboru, istotako gojence obrtnih šol (poročevalec Rebul.) Deželni odbor se odloži na razpolago znesek 5000 K glede raznih podpor.

Nato se sprejmejo en bloc točke od 22. do 50., ki so same prošnje za podporo. Podpore želijo: zveza italijanskih učiteljev v Gorici za otvoritev izpopolnjevalnega pedagogičnega tečaja za učitelje otroških vrtcev, nadučitelj Jos. Ceschia, da bi obiskal poletni tečaj v Florenci, vdova šolskega vodje Ana Škarda, Ana vdova Jug, županstvo Cerklje za čipkarsko šolo, italijanska dijaška miza na Dunaju, nadučitelj Josip Orel iz Prvačine za sina Stanislava, ki je na trgovski šoli v Pragi, odbor podpornega zaloga za revne učence tukajšnje državne gimnazije, čipkarska šola v Čepovanu, Roman Pahor iz Renč, gojence orglarske šole v Ljubljani, italijansko akademično društvo na Dunaju, zveza italijanskih učiteljev v Gorici, učitelj Stanislav Vičič za odpravnino, Jos. Rijavec, gojence konservatorija na Dunaju, Pevsko in glasbeno društvo v Go-

rici, Stefanija vdova Uršič, Marija vdova Križnič, Katarina vdova Ivančič, nadučitelj Vinko Koos, Marija vdova Likar, Amalija vdova Trampuž, dijaška kuhinja v Gorici, A. vdova Betjol, Jos. vdova Radica, zveza italijanskih učiteljev za ustanovitev učnih štipendijev za obiskovalce poletne univerze v Florenci, R. vdova Treleani, Srečko Kumar, gojence glasbene šole v Lipskem, Rudolf Lipizer za obisk glasbenega konservatorija na Dunaju, goriški municipij za zvišanje podpore za mestno glasbeno šolo.

Samostojni predlogi.

Poslanec Furlani je obširno utemeljeval svoj predlog glede obnovitve carinske in trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Italijo in Nemčijo. — Predlog se izroči kmetijskemu odseku.

Poslanec Kovač je utemeljeval svoj predlog glede uravnave hudournikov Grajščeka in Lokavščka. Predlog se odstopi tehničnemu odseku.

Poslanec dr. Bugatto je utemeljeval svoj predlog glede uvedbe zakona o javnih plesih. — Izročeni pravnemu odseku.

Isti poslanec je utemeljeval svoj predlog glede delne premembe § 15. in 16. deželnozbornskega volilnika. Izroči se pravnemu odseku.

(Utemeljevanji posl. Furlanija in Kovača ter predloga dr. Bugatta priobčimo.)

III. seja.

Boj

radi nameravane deželne davščine na zasebni konsum vina.

Pred dnevnim redom se je oglasil za besedo

podglavar dr. Franko

z vprašanjem na deželnega glavarja. Deželni odbor je predlagal davek na zasebni konsum vina in povišanje davka na pivo. Ta predlog je dal nam nasprotni stranki povod za divjo agitacijsko gonjo po časopisu in shodih, češ, da obdačijo kmeta. Ljudstvo je razburjeno in bati se je nevarnih posledic. Pri posvetovanju o pokritju primanjkljaja v deželnem odboru se je govorilo o tem, da se zadene z novim davkom zasebnega konsumenta v mestu in ne producenta. To je smisel predloga. Vse to se je tudi pojasnilo nasprotnikom, vendar se je zlobno agitiralo proti deželnemu odboru in zlasti proti meni in tovarišu Dominiku. Vprašam gospoda deželnega glavarja: Ali mu je znana ta divja agitacija in zlobna gonja proti deželnemu odboru in ali hoče pojasniti avtentično razgovorjanje v deželnem odboru in smisel predloga?

Deželni glavar Faidutti:

Znano mi je, da so bili shodi po deželi. Govorilo se je to in ono in poznalo se je, da brez vednosti, kaj je nameraval deželni odbor. V deželnem odboru smo bili vsi za to, da ako se naloži nov davek, da se davek ne sme dhati na producenta. Vsi smo bili jednega mišljenja in prepričanja. Njbrže je bilo napačno interpretirano in iz tega morda je sledilo mnenje, da je davek proti producentu. Tudi pri Furlanih se je čulo to. Ali pri nas so bili previdni, in ni se zlorabilo te okoliščine, kakor hitro se je pojasnilo, kako je. Ne sme se vzeti samo jedno besedo in zidati na njej. Resnica je ta: da deželni odbor je pretresoval predlog o davščini na zasebni konsum vina in edini smo bili v tem: da ta davek ne sme zadeti producenta.

Fon

dobi besedo in pravi, da on na shodih ni nižje omenjal ne dr. Frankota ne Dominikota. Govori vedno, da ni izjem v nameravanem davku, da ni izvzet producent; da predlog pravi samo, da se ima obdačiti vino, ki se povzije. »Mi smo sploh proti vinskiemu davku.« Mi smo proti temu, da bi ljudje hodili v krčme.... On bo delal z vso silo na to, da se zakon ne sklene.

Deželni glavar.

Mi smo ravno tako proti krčmam kakor častiti Fon, ker škodujejo. Slabega namena ni bilo pri nas, ko smo predložili načrt. Če ga hočete sprejeti, prav, če ne ga zavrzite. Dajte nam pa druge viře.

Fon proti glavarju.

Fon: Vi polemizirate z menoj s predsedniškega mesta.

Deželni glavar ostro, s povzdignjenim glasom, zavrne Fona, in pravi, jaz sem deželni glavar. Zagovornik deželnega odbora je deželni glavar. Fon bi rad še govoril, pa deželni glavar mu ne pripusti besede.

Poročila deželnega odbora.

Zakonski načrt za uvedbo davščine na zasebni konsum vina se odstopi finančnemu in juridičnemu odseku; tehniko-železniškemu in finančnemu poročilo o posojilu za nakup delnic železnice: Gorica-Cervinjan-Belveder in Gorica Ajdovščina (300.000 K); šolskemu in juridičnemu zakonski načrt glede učnega ustroja realk; finančnemu in juridičnemu zakonski načrt za uvedbo občinske davščine za javne zabave v korist ubožnih zalogovobčin, tehničnemu poročilo za zvišanje prispevka za cesto ob Makorini; tehničnemu odseku odobritev sklepa dež. odbora za izplačilo prvega obroka deželne podpore za cesto Dolenja-Trebušagor. Trebuša-Čepovan v znesku 10000 K; tehničnemu odseku se izroči dalje poročila o prispevku za vodne naprave v Fjumičelu, poročilo o nadaljšanju podpore 10000 K za cesto Kopriva-Vipolže in poročilo o zgradbi sadne sušilnice na slov. oddelku deželne kmet. šole z zneskom 1100 K. — Odobri se sklep dež. odbora glede izplačane nagrade 14000 K finančnim organom, ki so pobirali deželne doklade na užitnino tekom leta 1912. — Tehničnemu odseku poročilo o primernem prispevku za železnico Ronki-Tržiška luka, za zgradbo železnice Gorica-Cervinjan in Belveder-Gradež.

Poročila tehničnega odseka.

Dovolijo se županstvu Fara za vodnjak 1500 K, 230 K podpore županstvu Volče za vodovod v Selu (Volče), županstvu Ponikve za cesto Ponikve-Klavže 300 K, 1200 in 1300 K za cesto Dobrovo-Medana-Fojana (Medana, Biljana), 1400 K za vodnjak pri Venirjih in Tintorjih (Gradež ob Soči), 800 K, po previdnosti, za vodnjak v Vrtovinu, 25% prispevka županstvu Dolenje za vodnjak, 2000 K, to je 25%. Mlekarski zadrugi na Idrskem v kritje stroškov in nakupa mlekarstva orodja, dovoli se na drugo prošnjo Idrske mlekarke zadruge 400 K (poročevalec Miklavič), 820 K županstvu v Kanalu za kanalizacijo trga, 1500 K županstvu Renče za vodnjak pri Mrljakih (poroč. Furlani), 1250 K, po previdnosti, za postavitve treh sesalk v občinske vodnjake v Muši, 800 K županstvu Žaga za vodovod pri Šekelnih (Miklavič), 550 K za cesto Lok-

vica — skladozna cesta Miren-Opatjeselo (Furlani), 875 K županstvu Podgora za vodnjak v Podsobotinu (Furlani), 500 K županstvu Renče za vodnjak v Ozrinju (Furlani), 2175 K za zgradbo dveh vodnjakov v Gabrijah upravnemu odboru v Sovodnjah (Gregorčič), 9000 K županstvu Marijan za kanalizacijo, 500 K županstvu Marijan za lastnike delavskih hiš.

Poročila kmetijskega odseka.

200 K se dovoli vinarskemu in sadjarskemu društvu v Riliembergu, 150 K vinarskemu in sadjarskemu društvu v Kamnjah, 400 K vinarski zadrugi v Šempasu, 200 K sadjarskemu društvu v Komnu, 100 K podružnici Goriškega kmetijskega društva v Biljah (poročevalec pri vseh teh poročilih Furlani), 2000 K letne dotacije za 1913. in 1914. za Terez. kmet. društvo.

Poročila peticijskega odseka.

Dovolijo se: 100 K Ivanu Pavletiču, bivšemu vratarju v deželni gluhonemnici, 250 K zvezi proti kupčiji z dekleti, 50 K avstr. vinorejskemu društvu na Dunaju, dovoli se 600 K pokojnine Matildi vodivi Dosso, 100 K avstro-ogrski šoli v Aleksandriji (znesek se je zvišal od 50 na 100 vsled posebnega priporočila poslanca Furlanija), 1000 K otroškemu zavetišču v Gradežu, 1000 K društvu za podpiranje odpuščenih kazencev, 600 K društvu sv. Vincenca Pavlanskega v Gorici, 300 K pogorelcem iz Kala, 500 K za vodovod v Kartečinah pri Bukovem, 100 K županstvu Trnovo za zgrajeno napajališče (poroč. Mikuž), 1000 K za most čez Veliki potok v občini Gabrije, 200 K pogozdovalnemu in olupševalnemu društvu v Bovcu (Mikuž), 50 K dunajskemu odboru za spomenik na bojišču pri Aspernu.

Deželnemu odboru se je vrnilo: prošnja županstva Bovec za napravo vodovoda, prošnja županstva Marjan glede zgradbe delavskih hiš, županstva Moša glede zgradbe občinske klavnice, društva drž. uradnikov za zgradbo uradniških stanovanj, županstva Grahovo za vodovod v Zarakovcu, prošnja županstva Ronki za zgradbo lazareta, županstva Dolenje za brambne zidove ob Potočku, prošnja Jos. Lipicerja, državne zveze za organizacijo oboroženih čet šolske mladine, prošnja prost. strelskega društva v Chioprisu, prošnja za vodovode v Otaležu, občanov iz Nemškegaruta za vzdrževanje občinske ceste, občanov iz Volarjev za most čez Sočo, županstva Renče za popravo župnišča, prošnja Josipine Jug iz Tolmina, čevljarske zadruge iz Mirna, Eme Marinič, vdove dež. uradnika, prošnja Luke Golob in Ivana Šturm za vodovod v Zakolci, prošnja Andreja Rot iz Žage za škodo po streli, prošnja odbora za zgradbo župnišča v Otaležu, da se odobri uporaba deželne podpore 3000 K, prošnja društva slov. kolonov, prošnja Antona Cigoj iz Kamenj, županstva Ročinj za most čez Sočo pri Avčah, prošnja dunajskega osrednjega odbora za zgradbo avstr. zračnega brodomaja, posojilnice v Muškoli za nakup železne blagajne, prošnja Franceta Mikulin iz Medane, vdove Braz z Žage, županstva v Šebreljah za brezobrestna posojila oziroma nagrad za kritje streh z ognjevarnim materijalom, prošnja M. Ivančiča, L. Gorenščka in A. Sišterja za podporo za vodovod v Ravneh, Drežnica.

Na dnevnem red se je šlo preko prošnje županstva v Šebreljah za posta-

vitev javne tehtnice, za popraviljanje cerkve-Matere božje in stolne cerkve v Gra-dežu, preko prošnje Terezije Trampuš, županstva Ronki za odpis nekih bolniških troškov, društva za podpiranje avstrijskih iznajdeb, preko prošnje za podporo davčnih eksekutorjev v Gorici, preko prošnje Pavla Rosiča iz Stanovišč v kritje troškov pri popravilu hiše, preko prošnje mariborskega društva za podpiranje izpuščenih kazencev.

Zveza obrtnih zadrug.

Točka 49. dnevnega reda se je glasila: poročilo o prošnji za podporo pripravljalnega odbora zveze obrtnih zadrug v Gorici za vzdrževanje zveze. (Poročevalec dr. Češčuti.) Predlog petičijskega odseka se je glasil: da se preide preko te točke na dnevni red. Ali v svojem imenu je dr. Češčuti proti temu, da se preide preko te točke na dnevni red. Dr. Franko pravi, da gre tu šele za pripravljalni odbor, če bi zveza že obstojala, bi bilo kaj drugega. Gledé na finančne razmere dežele se ne more dovoliti podpore. Dr. Češčuti dokazuje, da taka zveza dejansko že obstoji. Dovolí se znesek 500 K s pogojem, da se dokaže obstoj zveze. (O tej zvezi bom še govorili!)

Kapucinski samostan v Gorici.

Točka 57. se je glasila: Poročilo o prošnji kapucinskega samostana v Gorici gledé podelitve podpore v kritje dolga, napravljene za zgradbo cerkve. Oglasi se Rojec, ki omenja veliko dobrodelnost kapucinov, njihovo duhovsko službo in nova cerkev je tudi v olepšavo mesta. Želi, da bi se dalo kapucinom najmanj 1000 K podpore. Dr. Gregorčič omenja, da so prosili podpore kapucini že leta 1912. in takrat se jim je nameravalo dati 10.000 K. Dr. Gregorčič predlaga 2000 K v 2 letih in zalog, dan na razpolago dež. odboru za razne prošnje, naj se zviša od 5000 na 6000 K. Govorili so dr. Bugatto, dr. Rebula, dr. Češčuti, predlog se izroči deželni odboru, da da izdatno podporo.

Samostojni predlogi.

Posl. Rojec je utemeljeval svoj predlog, za uvedbo zakona o učnem jeziku na ljudskih in meščanskih šolah, ki naj bo slovenski, oziroma laški. Isti poslanec je utemeljeval svoj drugi predlog glede uvedbe realčnega zakona (dež. odbor je predložil že realčni zakon, seveda ne radi Rojčevega predloga.) Isti poslanec je utemeljeval svoj predlog glede ustanovitve deželne zavarovalnice. Dež. glavnik je povedal, da se deželni odbor že peča s tem predmetom.

Furlani je utemeljeval svoj predlog za ustanovitev osrednjega vinorejskega društva in podružnic v deželi Goriško-Gradiščanski. (Utemeljevanje in predlog pričbimo.)

Dr. Pettarin je utemeljeval svoj predlog glede ureditve pravnih razmer občinskih uslužbencev in pravnih razmer učiteljstva ljudskih in meščanskih šol. Sklene se, da se predložita tostvarna zakonska načrta še v tem zasedanju. Poslanec Dominik se pridruži s svojim predlogom Pettarinovemu z dostavkom da se dovoli 25% draginjska doklada učiteljstvu, dokler ne stopi zakon v veljavo. Predlog se izroči šolskemu odseku.

Poslanec, ki nima nič dela.

Posl. Rojec je utemeljeval potem svoj predlog gledé zvišanja števila členov finančnega odseka od 7 na 9. Toži, da je manjšina, 3 novostrujarji, premalo upoštevana, da pravičnost in hitro poslovanje zahtevata, da bi se njegov predlog sprejel.

Posl. dr. Podgornik pravi, da so se odseki sestavili sporazumno, da ni bilo nobenega nasprotovanja in da je manjšina v polni meri upoštevana, tako da se nima nič pritoževati. Manjšina lahko prisostvuje tudi sejam finančnega odseka. Predlaga: prehod na dnevni red. Rojec: pravi, da je novostrujarjev res le malo, ali veliko moralno silo imajo in on nima nič dela. Zastonj hodi gor, denar, katera dobiva, je proč vržen. Sprejme se dr. Podgornikov predlog.

Rojec je rekel tudi, da je premalo sej in da se cela dežela čudi, da je tako malo sej. Mi smo prišli sem delat....

Deželni glavnik pove Rojcu, da odseki pridno delujejo. Poslanci v odsekih delajo po 5 do 7 ur na dan. In kadar odseki končajo svoje delo in se nabere material, se skljuje seja.

V varstvo

domaćih kmečkih pridelkov.

Poslanec Furlani je utemeljeval v deželnem zboru 12. t. m. svoj predlog glede obnovitve carinske in trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Italijo in Nemčijo. Utemeljil je svoj predlog tako-le:

Kakor znano, trajajo različne trgovske pogodbe Avstro-Ogrske do konca decembra 1917. Obnoviti se imajo z naslednjim letom. V smislu nagodbenih zakonov pa imajo začeti pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado za ureditev avstrijskega in trgovskega razmerja že začetkom 1915. Avstrijska vlada mora torej imeti kar najhitrejše zbran ves potreben material za revizijo carinskega tarifa in trgovskih pogodb. Zatorej nabira sedaj nujno potrebno gradivo.

Izmed kmetovalcev naše dežele, v kateri se skoro tri četrtine prebivalstva peča s kmetijstvom, težijo poleg pridelovalcev razne zelenjave in vinogradnikov zlasti pridelovalce krompirja tozadevne točke trgovskih pogodb z Italijo in Nemčijo.

Na zgodnji italijanski krompir, ki prihaja v našo državo, ni nikake carine, ali ne le to, italijanski krompir uživa na avstrijskih železnih vozni olajšave, kakoršnih ni deležen naš domači pridelek. Umevno, da je to v veliko kvar domačemu kmetu-davkoplačevalcu. In ker je dolžnost vsake države, skrbeti za svoje državljanje v vsakem oziru, je potreba, da se postavi visoka carina konkurenčnemu tujemu pridelku ter se tako varuje interes državljanja in potrebno je gledé prevajanja po naših železnih, da uživajo domači pridelek razne olajšave ne pa pridelki tuje države.

Goriškega zgodnjega krompirja gre v Nemčijo na leto okoli 35.000 q. Ali ta naš izvoz v Nemčijo je jako otežkočen s carino ene marke na vsak kvintal krompirja v času od 10. junija do 1. avgusta vsakega leta. Tako se zapira pot našemu blagu pri izvozu na severu in jugu pa je odprta pot tujemu pridelku v konkurenco našemu na domačih in tudi na tleh Nemčije.

Naša dežela prideluje obilo izvrstne zelenjave in sadja, ali kakor za krompir dajejo avstrijske železnice tudi za italijansko zelenjavo in sadje olajšave, kakoršnih ne uživajo domači pridelki. Prevoz 100 kg italijanskih pomaranč iz Trsta na Dunaj stane za vsakih 100 km 6.6 v, za naše goriško sadje pa 8.8 v na 100 kg in km železnice.

Naše vino občuti precejšnjo carino na uvoz vina iz Italije.

Poleg navedenega moramo poudariti, da so v nižini naše dežele prav ugodna tla za pridelovanje okinčevalnih rastlin in cvetlic. To pridelovanje se prav izdatno poveča in izpopolni tekot let, ako bi je ščitila vlada pred veliko tujo konkurenco. Š primerno carino bi se zaprla pot tujim pridelkom in Goriška bi mogla kriti vso potrebo v Avstriji, namesto da prihaja tako blago iz Italije.

Gospodarstvo v naši deželi obilo trpi pod obstoječimi razmerami trgovskih pogodb. Zato je umevno, da se je na poziv Gospodarske zadruge za Goriško okolico zbralo na shod v Trgovskem Domu 2. t. m. nad 1000 kmetov in da je bila na shodu soglasno sprejeta resolucija, tičeča se carine in varovajoč interese našega kmečkega prebivalstva gledé na nove trgovinske pogodbe.

Resolucija zahteva:

»Na krompir od 10. junija do 31. julija 6 K carine od kvintala, visoka vlada naj si prizadeva za odpravo colnine 1 marka na naš krompir v Nemčijo od 10. junija do 1. avgusta.

Na sledeče rastline kakor fino namizno zelenjavo, solato, radič, grah v stročju, fižol v stročju, karfiol, špinata, kumare, korenje in zeleno redkvice po 40 v na kg.

Za šparglje 1 K pri kg.

Za paradižnike 10 v pri kg.
Za vso drugo zelenjavo 6 K pri kvintalu.

Za konzervirano zelenjavo 100 K pri kvintalu.

Na sadje, črešnje, breskve, češplje, marelice, ringloti in drugo koščičarsko sadje bodisi v velikih ali malih množinah po 40 v na kg.

Za hruške, jabolke in kostanj po 20 K pri kvintalu.

Na olepševalno drevje in grmičevje po 40 K pri kvintalu.

Na cvetlice 400 K pri kvintalu.

Poziva se visoka c. kr. vlada, da doseže zvišanje carine na uvoz vina iz Italije.

Kar velja za slovenski del dežele, velja tudi za furlanski del.

Gledé na to skleni visoki deželni zbor:

Poziva se visoka cesarska vlada, da upošteva v polni meri nuje pomoči potreben gospodarski položaj naše dežele in škodo, katero trpijo naši kmetovalci vsled carine prostega uvoza iz Italije raznih konkurenčnih pridelkov in prevelike carine na izvoz krompirja v Nemčijo ter poskrbi v novih pogodbah z Italijo in Nemčijo polno varstvo naših domačih pridelkov nasproti uvozu iz drugih držav in gledé na izvoz v druge države v dobrobit domačega kmetovalca - davkoplačevalca in države same.

V formalnem oziru predlagam, da se izroči predlog kmetijskemu odseku. (Sprejeto.)

Politični rumunski atentat v Debrecinu.

V uradnih prostorih grško-katoliške škofije v Debrecinu se je zgodila večeraj strahovita eksplozija, vsled katere so bile štiri osebe ubite, sedem pa težko ranjenih. V škofijo je dospel v poudeljek zaboj, v katerem je bil peklenški stroj, napolnjen z ekrazitom. Ko so odprli zaboj je eksplodiral ekrazit in strahovito učinkoval. Škofov namestnik vikar Mihael Jačkovič, in tajnik Ivan Štepkovski sta bila raztrgana na drobne kosce. V drugi sobi je bil škof Štefan Miklossy, ki je bil le malo ranjen, v tretji sobi sta bila ubita škofijski sluga in njegova žena, škofov odvetnik Aleksander Csath pa je bil smrtno nevarno ranjen. Eksplozija je bila tako silna, da so se podrle vse stene pisarniških prostorov, palača sama je močno omajana, bližnjih hišah pa so vsled zračnega pritiska popokale vse šipe. Panika med prebivalstvom je bila velikanska. Ko je zvedela hčer Jačkoviča o tragični smrti svojega očeta je zblaznela.

Kmalu po eksploziji si je prišla ogledati kraj katastrofe komisija, ki je dognala, da gre za politični rumunski atentat. Dognala je dalje, da je prišel zaboj iz Černovic in da je bil zaboj že v soboto naznanjen škofu. Storilec ni mogoče zaslediti in se nahaja najbrže že izven Avstrije.

Zakaj je nastal atentat? Madžarska okrutnost in samopašnost je povzročila tisto veliko nevoljo med narodom, ki rodi tako silne katastrofe. Ker ni dosegla madžarska vlada potom šol in uradov madžarizacijo Rumunov je upregla še cerkev v svoje raznarodovalno delo in cerkev ji je popolnoma ustregla. Pred 3 letoma je ustanovila vlada za škofijo Hajdudorok madžarsko grško katoliško škofijo in uvedla v vse cerkve madžarski jezik, brez ozira na večino prebivalstva, ki je odločno rumunsko. Za škofa je pa bil imenovan madžarski duhovnik Miklossy, kar je ljudstvo še bolj razkačilo. Nastalo so demonstracije proti škofu in večkrat je bil škof iz cerkve spoden. Na vse zadnje so se na pritožili rumunski škofje v Rim in zahtevali, da preneha izrabljanje vere v raznarodovalne namene Papež je v resnici obljubil remeduro in je poslal delegata, ki naj na licu mesta pregleda razmere. Dasiravno je na ta videl, da so pritožbe unaravilene, ni nastopil proti škofu in cerkev je potrdila škofa Miklossyja. Vsled te cerkvene odredbe je seveda razburjenje zelo narastlo in rodilo tudi misel atentata. Škof je dohival neprestano grozilna pisma, jih oddajal državnemu pravdnistvu, a tam se niso zmenili za pisma.

Atentat je povsodi globoko vplival in pokazal, kako silno gibanje je med rumunskim narodom na Sedmograškem za narodne pravice, kar pa madžarskih satrapov nikakor noče vznemirjati. Morebiti pa tudi te pouči atentat, da se z usodo narodov ne igra in da nekaznovano nihče ne pritiska narodov.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — Sedanja poslanska zbornica je menda obsojena v to, da govori vedno vse o njenem skorajšnjem koncu. Pred meseci je bila rusinska obstrukcija Damoklejev meč, sedaj, ko je med Poljaki in Rusini dosežen sporazum, grozi obstrukcija Čehov. Zato se trudi vlada na vso moč, da doseže spravo med Čehi in Nemci, ali dosedaj je vse njeno prizadevanje le udarec v vodo. Češki Nemci nočejo popustiti, nočejo priznati, da je Praga samo češko mesto in zato je skoraj gotovo, da ne bo dosežen sporazum med Čehi in Nemci. Ker pa smatrajo Čehi narodnostni sporazum za predpogoj rednega parlamentarnega delovanja, zato je več ko verjetno, da nadaljujejo Čehi v parlamentu obstrukcijo. V tem slučaju je razpust zbornice gotova stvar. Zbornici, ki se snide 5. marca predložijo razne zakonske načrte in sicer pooblastilo za nove dolgove, načrt za brambno reformo predloga za lokalne železnice. Da bi šli poslanci lažje na vladni lim in glasovali za brambno predlogo, pripravljajo vladno časopisje že nekaj časa članki o oboroževanju Rusije in o silni nevarnosti, ki preti Avstriji. Nova brambna predloga je za prebivalstvo seveda veliko breme, da bi pa bili poslanci bolj naklonjeni, je predložila vlada še predlogo o lokalnih železnicah, ki bi mogla prebivalstvu znatno koristiti, da niso nekatere zidane samo iz vojaških ozirov. Tako je pa celo ta predloga v marsičem le breme za prebivalstvo. In kljub temu je gotovo, da bodo vse predloge od zbornice sprejete, če ne bo preje konec zbornice.

Pogajanja med Rumuni in Madžari so razbita. — Da pridobi Avstrija Rumunsko zopet na svojo stran je ukazal Dunaj grof Tisza, da se pogaja z Rumuni in da skuša doseči na Ogrskem narodnostni sporazum. Kakor se spodobi madžarskemu satrapu, tako je tudi opravil Tisza svojo nalogo: V lepih besedah je stavil Rumunom ta pogoj. Vse ostane pri starem, malo drobtinice vam sicer damo, zato pa vi pravite vsem, da ste zadovoljni. Take ponudbe Rumuni pač niso mogli sprejeti in stavlili so protiponudbo. Dajte nam samo to, kar predpisujejo ogrski državni zakoni in mi smo zadovoljni. Toda ministerski predsednik grof Tisza je imenoval predlog, po katerem naj postane kdo deležen obstoječih državnih zakonov za igralno igro. S tem je bila seveda stvar končana in kraljevina Rumunija ima en vzrok več ogibati se Avstriji. Tako pridobiva Avstrija prijatelje.

Albanija. Nezakonsko dete evropskih cesarjev je dohilo svojega glavarja. Princ Wied je postal albanski kralj. Takoj po ustanovitvi neodvisne Albanije se je oglasila cela vrsta kandidatov za revni albanski prestol, sam cesar Sature je poudil svojo kandidaturo. Končno je pa le predel avstrijski kandidat, pruski oficir princ Wied. Te dni se je odpehala posebna albanska deputacija 10 mož, pod vodstvom znanega Pissad paše k princu Wiedu, da mu ponudijo v imenu albanskega naroda vladarsko kromo. Na gradu Neuwied je sprejel Wied deputacijo in čisto v slugi kraljev milostno poslušal svoje poslanke, ki so zatrjevali svojo udanost in na debelo lagali o navdušenju Albancev za novega kralja. V nemškem jeziku je nato odgovoril novopečeni kralj. Kromo seveda sprejema, delal bo z vso silo za napredek Albanije in zahvalil se je veselilam, da so ustvarile nepotrebno Albanijo. Govoril je na način, kakor da bi hodil k nemškemu cesarju v šolo, tako prazen je bil govor. Da pa Wied tudi že sedaj resno misli na svojo vladarsko misijo, na kaže dejstvo, da že zna nekaj albanišine. Koncem govora je milostno izrekel dve albanski besedi in sicer: Rroft shyrvanio! Kar se pravi Živeča Albanija! Dosti se sicer še ni naučil, pa se mu tudi ni treba. Prvič ni prav nič gotovo, kako dolgo bo njegovo vladanje, drugič pa prinese s seboj 75 milijonov in ti mu čisto gotovo

bolj pomagajo, ko vse znanje albanščine. Presrečna Evropa pa mora po milosti Berchtoldove učenosti plačevati še naprej, da zgrade Wiedu v Draču hišo, da more tudi albanski kralj kje prebivati. — Princ Wied, oziroma sedaj že kralj Wied se pa vestno pripravlja za vladarja in skrbni kronisti so tudi že zabeležili njegovo prvo vladarsko delo. Essad pašo je imenoval za »eksekucijo« Dalje je določil za sebe uniformo, dal delati krono in nagovoril deputacijo. Kakor vse kaže je princ Wied vreden Albancev in Albanci njega, saj ga priporoča Berchtold.

Domače vesti.

Občinske volitve v Gorici. — Občinske volitve v našem mestu so kakor znano razpisane in v smislu § 37. statuta za mesto Gorica so imeniki volilcev razporejeni na tukajšnjem c. kr. okr. glavarstvu, do 11. marca 1914. vsaki dan od 9—12. ure dopoldne in od 3—6. ure popoldne (ob nedeljah od 9—12. ure dopoldne). — Morebitne reklamacije je vlagati na c. kr. okrajnem glavarstvu (II. nadstropje soba št. 1) v neprestopni dobi osmih dni in sicer od 4. do uštetega 11. marca 1914.

Imenik volilcev pa je na razpolago za vpogled tudi v pisarni Narodnega odbora v ulici sv. Ivana št. 7., vsak dan v delavnikih od 4—6. popoldne, ob nedeljah od 10—12. dopoldne. **Narodni odbor daje tudi vsa pojasnila glede reklamacij.**

Volilci! Storitve svojo narodno dolžnost v polni meri!

Mesni župnik preč. g. Kokošar v Gorici stopi v kratkem v pokoj. Prej nastopi daljši dopust. V nedeljo se je že poslovil od svojih vernikov v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Članom »Dramatičnega odseka« Sokola v Gorici. — Dne 26. in 27. (četrtak in petek) t. m. točno ob 8. uri zvečer so vaje za »Brate sv. Bernarda«. Pridite zanesljivo in točno vsi. Predsednik.

»Bratje sv. Bernarda«. — To krasno igro, ki je povzročila zadnjič po nepotrebnem toliko strahu in prahu in je bila še zadnji dan za par ur prepovedana (celo prižnecami ni dala spat! Zakaj?), uprizori Sokolov dramatični odsek zopet dne 1. marca t. l. v Trgovskem domu in sicer na izrecno željo večih in najzvestejših obiskovalcev našega gledališča. Popolnoma prav je, da se dramatični odsek ne ozira na visoko mnenje naših najvišjih kritikov po raznih elegantnih kavarnah. Ne časti, ne slave! Sokolu se pač gre za delo in sicer smotreno manišinsko delo in kdor tega ne razume, ima laško polna usta, saj če pokaže desnico ali levico, (da vesti edna za drugo), pokaže navadno le figo. Želja vseh pa je, da bi se prej pričelo z igro in sicer najkasneje ob 8 uri ne gledé na število že navzočega občinstva. (Iz zanesljivega vira nam je znano, da se takrat zgodi. Ur.) Čemu bi gojili običajno goriško zamudo! Konečno bi še opozoril občinstvo na žilavost in vztrajnost okrog Sokola zbrane mlade. Še ni dobro končal veseliški odsek pa je že dramatični v ogledu. Če to navdušenje ne zasluži pohvale in podpore potem se res vse neha. In razum tega so še vsi člani raznih odsekov vsak dan v telovadnici!

Fantje, vsa čast vam!

Spectator.

Zakon o šolskem nadzorstvu. — Deželni zbor je predložil načrt zakona, s katerim se razveljavlja za posamezne središče nekatera določila zakona o šolskem nadzorstvu z dne 8. februarja 1869. dež. zak. in ukaz. št. 9. — § 1. Določil: drugo odstavka § 27. zakona o šolskem nadzorstvu z dne 8. februarja 1869. dež. zak. in ukaz. št. 9., na podlagi katerih se okrajni šolski nadzorniki imenujejo za šestletno dobo, kakor tudi določila § 28. navedenega zakona se razveljavljajo glede onih okrajnih šolskih nadzornikov, ki so nastavljeni kot državni uradniki.

Za definitivna stavbena adjunkta sta imenovana prov. adjunkta Jakob Zachariades v Gradišču ob Soči in Emil Treo v Trstu.

Stalen gost kaznilnice. — Avgust Rumpelj iz Ljubljane ni ravno star človek, komaj 27 let ima, pa je že postal stalen gost kaznilnice v Gradišču ob Soči. Ko je lani v novembru prestal svojo kazen, so mu zaklicali tovariši in ječar: na svidenje in niso se motili. Poznali so pač svo-

lega tovariša in vedeli, da v kratkem storijo kako nerodnost, ki ga zopet privede v Gradišče. Zato so mu pa dali dober svet, naj v prihodnje vsaj v Gorici ne dela nobenih »neumnosti«, ker tu je »najhujši državni pravdnik, kar jih ima Avstrija.« Pa Rumpelj ni poslušal modrega nasveta, komaj ga je pripeljal vlak v Gorico, je že šel »na delo«. Ali sedaj, ko je imel za seboj že »vso silo, solo«, kaznilnico v Gradišču, se je seveda izpopolnil v svoji stroki in začel na rafiniranejši način delovati. Šel je v tiskarno, naročil si vizitke in drugi dan je že posečal goriške trgovce, naročil blago, mesto denarja je pa dal vizitke, na katerih se je blestelo ime: baron Lewetzow. Čez noč je namreč postal stalen gost kaznilnice, »tajnik barona Lewetzowa«. Pred visokim imenom so imeli seveda trgovci rpešpekt in dobil je, kar je hotel. Daljnogled, karabinko, browning pištolo. Ali to mu ni zadostovalo. Pisal je v Borovlje in pri vsaki puškarni naročil puške. Poleg tega je pa še pisal na Dunaj in tam je tudi naročil puške, tako, da bi imel kmalu cel arzenal, če bi imela njegova naročila uspeh. V njegovo nesrečo pa je zvedel baron Lewetzow, da ima v Gorici »prijaznega« človeka, ki mu naročuje vsepogoče blago. Baron se je seveda lepo zahvalil za tako prijaznost in je to zahvalo tudi sporočil policiji, ki je takoj ukrenila vse potrebno. Rumpelj je hodil vsak dan na pošto, čakati pošiljatev a dočim je on čakal na puške, so čakali sedaj stražniki na pošiljatev, namenjeno za Gradišče. Štiri dni se je veselil prostosti, četrti dan pa je bil že zopet v rokah pravice. 19. februarja se je moral zagovarjati pred »najhujšim državnim pravdnikom«, kakor je dejal, pa njegov zagovor ni bil nič kaj prepričevalen in zato so mu sodniki priznali za njegovo delo 16 mesecev ječe. Tako se povrne Rumpelj zopet v Gradišče, da odsedi kazen in da gre potem za par dni na oddih, potem pa nazaj, kakor se spodobi stalnemu gostu.

Občni zbor Muzejskega društva za Goriško se bo vršil v četrtek, 12. marca, ob 8. uri zvečer v hotelu pri Zlatem jelenu. Odbor vabi vse člane in prijatelje Narodnega muzeja, naj se mnogoštevilno udeležijo zborovanja.

Odbor »Trgovskega obrt. društva v Gorici« vabi p. t. člane na drugi redni občni zbor, ki bo v četrtek 26. t. m. ob 8 uri in pol pri zlatem jelenu. P. T. člane se opozarja, naj se tega red. obč. zboru v polnem številu udeležijo, ker je na dnevnem redu točka: »Razpust društva«. — Odbor.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici bo imelo svoj VI. letni občni zbor dne 1. marca ob 2. pop. v društvenih prostorih.

»Gostilničar«. — Pod tem imenom je začel izhajati dvakrat na mesec strokovni list, namenjen slovenskim gostilničarjem in kavarnarjem. List izdaja deželna zveza kranjskih gostilničarskih združenj in ima list vedno bogato vsebino, ki obeta, da bo to stanovsko glasilo vstreglo vsem zahtevam za razvoj, pouk in povzdigo slovenskega gostilničarskega obrta. List se naroča pri upravništvu v Ljubljani Mar. Ter. cesta 16.

Na prodaj so v Kanalu 3 hiše s prikljinami, v kojih se izvršuje že dolgo let špiceritska obrt in kavarna. Hiše ležijo v sredini trga na jako prometnem prostoru. Poizve se pri Ravtar, Trst, ulica Giulia 6. l.

V najem se odda hiša in posestvo v Šempasu na prav lepem kraju, jako pripravnost za kakega trgovca ali pa za peka. Pridela se mnogo vrst izvrstnega sadja in drugih poljskih pridelkov. Natančneje se izve v restavrantu »pri treh kronah« v Gorici.

Listnica uredništva: G. L. M. v T.: Hvala za pismo! Prav pravite, da je naravnost sramota za goriške Slovence in slabo znamenje za bodočnost Slovenstva na Goriškem, ker je tako razširjen po deželi zloglasni »Novi Čas«. — Treba pač več storiti za razširjenje naših dveh listov! Naši somišljeniki se vse premalo brigajo za naše časopise, novostrujarji pa delajo z vso silo, da se širi »Novi Čas« do zadnje hiše v vsaki občini. Tu je vidna potreba, začeti širiti naše časopise po deželi z vso večjo unemo kakor doslej. Naši nristaši, storite svojo dolžnost: naročite naša lista in pridobivajte jima naročnikov!

Domača politika.

Novostrujarska gonja radi nameravane deželne davščine na zasebni konsum vina. — Brezvestna gonja novostrujarjev se nadaljuje kljub pojasnilu s predsedniškega mesta v deželni zboru. (Glej poročilo!). In na predsedniškem mestu sedi visok cerkveni dostojanstvenik katoliški prošt! Prošt Faidutti je lepo po slovenski pojasnil, da deželni odbor ni imel namena, obdačiti vinogradnika, marveč konsumenta, ali vendar gonijo katoliški list »Novi Čas« in katoliška poslanca Fon in duhovnik Rojec naprej svojo lajno, da bo zadet le producent z nameravano davščino. Katoliški list in katoliška poslanca udrihajo po slov. deželnih odbornikih, indirektno pa tudi po proštu. Prošt Faidutti je moral Fona v deželni zbornici že ostro zavrniti, vendar možje, ki hočejo biti katoliški, nadaljujejo svojo gonjo in brezvestno hujskajo ubogo ljudstvo. Kaj pravi naš nadškof in knez k temu, da od njega priporočeno časopisje in njemu odgovorni poslanca Fon in Rojec uganjata tako agitacijo proti deželni odboru, kateremu načeljuje katoliški prošt? Ali ne bo treba zopet govoriti o pohujšanju?

Naša stranka in zasebni konsum vina. — Novostrujarski hujskači se zaganjajo v našo stranko in pretvarjajo dejstva tako, da bi moral oni, ki še verjame resnice se boječim novostrujarjem, verjeti, da je naša stranka spravila v deželni zbor načrt za uvedbo davščine na zasebni použitek vina! Ali kdaj le se je naša stranka zavzela za tak davek? Nikoli, nikjer! Ne v časopisih ne na shodih in sestankih. — Kako stališče zavzemamo, je razvidno jasno iz resolucij, da smo proti vsakemu davku na vino, ki bi zadeval vinorejca. Dosti jasno. Mi govorimo jasno in ščitimo vinorejca, novostrujarji hujskajo in škodujejo.

Kie je bil gromovnik Fon leta 1909? Povedali smo že zadnjič, da načrt za uvedbo deželne davščine ni nič novega, marveč datira iz leta 1909, ko je bil poslanec Fon član večine, iz katere sta bila slov. deželna odbornika, ki sta sodelovala pri sestavi načrta za uvedbo deželne davščine na zasebni konsum vina. Kje je bil, vprašamo, takrat vrli varovalec kmečkih koristi Fon, da ni vstal in vzrohnal proti takemu krivičnemu davku? E takrat je bil on član večine in če je s kom govoril o davščini na zasebni konsum vina, je brez dvoma trdil, da ne bo nič hudega, da ima tak davek zadeti le konsumenta pred vsem v mestu. Sedaj je Fon član manjšine in iz Goriške okolice mu prihajajo glasovi, da če bo letos državni zbor razpuščen, bo Fon »izvoljen« za deželnosodnega svetnika in ne več za poslanca. Odtod taka pridnost pri Fonu! Ob tako nevarnih časih je že treba »varovati kmečke koristi«!

Deželni odbor tvori 5 oseb: deželni glavar dr. Faidutti, dr. Flego, dr. Pinavčig in naša dva odbornika: dr. Franko in Dominko. Torej 5 jih je, če treba kako krivdo zvrniti na koga, pa jo zvrne »Novi Čas«, ki pravi o sebi, da je edini katoliški list na Goriškem, na naša dva odbornika. Zavije dejstvo, podtakne hudoben namen in se debelo zlaže... Kdo pa se sme predrzniti misliti, da se je poslužil edini katoliški list grde laži! —

»Glasovala sta proti koristim vinogradnika«, tako se dere »Novi Čas« na naša dva deželna odbornika. Ali naša dva odbornika dr. Franko in Dominko in prošt Faidutti in dr. Flego se kmečki poslanci, dr. Pinavčig pa je zastopnik meščanov. In glejte: v deželni zboru je povedal prvi dr. Pinavčig, da je on kot meščanski zastopnik proti nameravani deželni davščini na zasebni konsum vina. Zakaj? Zato, ker so v deželni odboru odločno povdarjali, da ima zadeti nameravana davščina konsumenta. On, dr. Pinavčig pa je zastopnik konsumentov v mestu. To dejstvo podpihuje dovolj jasno, da deželni odbor ni nameraval nobenega koraka proti producentu!

Gospodarske vesti.

Jadranska banka v Trstu. — V bilančni seji Jadranske banke z dne 15. t. m. je bila predložena čista bilanca za leto 1913. ka'era izkazuje K 690.463.43 čistejšega dobička (proti K 680.246.22 leta 1912). Upravni svet Jadranske banke je sklenil, določiti občni zbor za 22. marca t. l. in

predlagati delničarjem izplačilo (6.1/4% dividende) K 25.— po delnici t. j. kakor lansko leto. Skupni promet v preteklem letu je znašal K 2.137.482.050.54, rezervni fondji so narasli na K 780.000.

Ljubljanska kreditna banka. — V seji upravnega sveta, dne 21. t. m. potrdila se je bilanca za leto 1913. Čisti dobiček znaša K 557.103.88. Sklenilo se je, da se vrši dne 14./3. t. l. občni zbor, kateremu naj se predlaga, razdeliti dividendo po K 24. na 1 delnico, 6% kakor lansko leto dodeliti raznim fondom K 53.390.33 in prenesti ostanek K 11.314.65 na novi račun.

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Iz Gabrovice. Pri nas imamo podružnico zavarovalnic za govejo živino. Vidimo, kako pridno in točno se pobirajo letni prispevki, kadar treba pa skrbeti, da bi zavarovanec dobil o pravem času odmerjeno odškodnino za poginjeno živinčce, pa ne vidimo iste unetosti. Pripecti se, da mora kmet po dva in še več mesecev čakati na izplačilo odškodnine. Naš predsednik gre večkrat v Gorico. Vprašamo, ali on ne stori svoje dolžnosti ali je krivda morda na deželni odboru? Vsekakor hočemo drugega predsednika.

Razne vesti.

Slovensko društvo »Triglav« v Belgradu. — V Belgradu se je osnovalo slovensko društvo »Triglav«, ki ima namen zbirati okoli sebe Slovence, nahajajoče se v Srbiji, pospeševati kulturne in gospodarske stike slovenskih dežela s kraljevino Srbijo in dajati informacije onim poštenim in delavnim Slovincem, ki žele priti v Srbijo.

Društvo si je izbralo na svojem izrednem občnem zboru dne 17. febr. t. l. nov odbor in sicer: Dr. Niko Županič, kustos Narod. muzeja, predsednik; odborniki: Venčeslav Smrekar, mestni inženir, Franče Pleško, abs. tehnik, Janko Modic, podjetnik, Josip Mihelj, mizar, mojster, Miha Čop, pravnik, Dušan Kazimirovič, trg. potnik.

Tisoč porok za en dan. — Na Dunaju je bilo na pustno nedeljo tisoč porok. Pravijo pa, da jih je letos dosti manj nego druga leta in da je temu kriva draginja!

Narodni škof. — Pri nas se ne pripeti, da bi hvalili škofa ali visokega cerkvenega dostojanstvenika, da je povsod ponosen na svoj narod in da povsodi deluje za narodni blagor. Drugače je to pri drugih narodih, kjer so dostikrat škofje v ospredju narodnega življenja. Hrvati so imeli že takega škofa in imajo sedaj sličnega, le da nima slednji toliko moči in vpliva kakor je imel njihov vzor škof Strossmayer. Ali enak mu je v narodnem čutenju. Ta škof, kakor ga pač nimajo Slovenci je kotorski škof Uccellini. Nedavno je obiskal v Trstu hrvaško šolo in imel je pred otroki domoljuben nagovor, v katerem jih je pozivljala, da ostanejo vedno zvesti svojemu narodu. Posebno zlata vredne so pa njegove besede, ko je dejal: Naj nas ne loči ne različnost jezikov in vere; Hrvati, Slovenci in Srbi so en narod, ki imajo skupno bodočnost. Tisti, ki nas hočejo ločiti — so se prizadevali z vso silo, da so poglali Bolgare in Srbe v bratomoren boj! — Tako je govoril narodni človek, ki ni pozabil pod višnjevo sutano, da je sin Jugoslavije. Pri nas pa pravi slovenski škof, da je narodnost naganstvo! Res ponos polje po slovenskih žilah.

Samomor v Onatiji. Bivši gostilničar Rudolf Vardek je šel v Opatiji v kopalnišče in se vlegel v vodo, zavezal si je oči in prerezal žile. Našli so mrtvega.

Razglasi.

Osebo postajališče Radovljica na progi Trbiž-Ljubljana se spremeni v postajo.

Tozadevna podstavbna dela se oddajo ponudbenim potom deloma proti pavšalu, deloma proti enotnim cenam in naknadni izmeri. Ponudbe so vložiti najkasneje do 1. marca 1914 pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu. Podrobni podatki so razvidni iz ene prihod. (Daje na četrti strani.)

njih številke listov »Osservatore Triestino, Laibacher Zeitung, Lieferungsanzeiger, österr. Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst, Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt, Wiener Zeitung in Avvisatore Dalmato« ter se izvedo pri oddelku III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu.

Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se odda dobava in montiranje železne konstrukcije za peronsko streho na postaji Trst c. kr. drž. žel. proge št. Vid ob Glini-Trst iz Martinovega tekočega železa v skupni teži 50 t potom javne ponudbe, Vložni rok 22. marca 1914.

Podrobni pogoji razpisa so razvidni iz listov »Oesterreichische Wochenschrift für den öffentl. Baudienst, Lieferungsanzeiger, Osservatore Triestino, Laibacher Zeitung in Wiener Zeitung«, ter se zvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se odda dobava in montiranje železne konstrukcije za peronsko streho v postajo Jesenice proge št. Vid ob Glini-Trst iz Martinovega tekočega železa v skupni teži približno 82 t potom javne ponudbe. Vložni rok 15. marca 1914.

Podrobni pogoji razpisa so razvidni iz »Oesterr. Wochenschrift für den öffentl. Baudienst, Lieferungsanzeiger, Osservatore Triestino, Laibacher Zeitung, Wiener Zeitung in Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt« ter se zvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice oddelku III. v Trstu.

Razglas glede telefonskih postaj. Da se občinstvo obvaruje pristojbinskih prestopkov, razglašajo se, da se glasom ravnano izdanega razpisa c. kr. fin. min. ne le prošnje za napravo ali prepis telefonskih naročniških postaj, temveč tudi vse one vloge kolektivni podvržene (1 K od pole) s katerimi se naprošajo premestitve ali se podajo odpovedi obstoječih postaj, nadalje vse vloge za znižanje, povrnitev, odmor itd. naročniških pristojbin ali drugih vplačil; z enakim kolekom je opremiti tudi vloge, s katerimi se pospešuje rešitev kolektivni podvrženih vlog. Pripominja se, da se more pod v tar. poz. 75 lit. h, pristojbinskega zakona omenjenim javnim zavodom, upravam cerkvenega premoženja in občinam na tem mestu zakona dovoljeno oproščanje od pristojbin, glede za ne namenjenih telef. postaj tedaj priznati, ako se gre za tel. postaje, katere služijo krajevnemu prometu izključno delokroga teh naročnikov ter niso v pretežni meri določene za pogovore, kateri se tičejo zasebnih ali premoženjskih razmer teh oseb, rent in predstatkov od istih, posebno pa tudi ne obratovanja industrijskih podjetij. — C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu

Pisemske pošte, ki se odpravljajo čez Milan - Pariz - Lizbono za Južno Ameriko, trpe vsled preobremenitve železniške proge Pariz - Lizbona večkrat zamude ter izgube radi tega stik z onimi parobradlji, h katerim so bile odpravljene. Priporočajo se toraj, da se pošiljatelj namenjene v Južno Ameriko v kolikor se želi odpraviti s kakimi določenim poštnim parobrodom, uže poprej predajo in ne šele v zadnji priložnosti, ki naj bi imela stik.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčić). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

V mestu in na deželi
nosi vsak pristni

PALMA KAVČUK PODPETNIK

Kmečka banka,
regitr. zadruga z omejenim jamstvom v Gorici, skkljuje s tom
na dan 26. marca 1914
ob 2. uri popoldne
v društvene prostoro na Kornu št. 12
I. nadstropje

redni občni zbor
s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in overovljenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Pretresovanje bilance in računov za leto 1913 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Čitanje revizijskega poročila »Združne Zveze«, ter ukrepi vsled istega.
6. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zbora ob določen uri, vrši se eno uro pozneje občni zbor ne glede na število navzočih članov in znesek deležev, ki so zastopani (§ 58 pravil).

NAČELSTVO:
»Kmečke banke, regitr. zadruga z omejenim jamstvom v Gorici.
Dr. Franko, predsed. Ivan Sannig, podpreds. Anton Klančič, Ignacij Križman, Matija Butar odborniki.
11-1

VABILO
k rednemu občnemu zboru,
»Okrajne posojilnice v Kobaridu«
regitr. zadruga z neomejeno zavezo ki se vrši
v četrtek, dne 6. marca t. l.
ob 2 uri popoldne v posojilničnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Izvolitev načelstva.
3. Izvolitev nadzorstva.
4. Privolenje nagrad in podpor.
5. Čitanje revizijskega poročila Združne Zveze.
6. Slučajnosti.

Ako bi ob napovedane uri občni zbor ne bil sklepčen, vrši se ob 2^{1/2} uri drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

10-1 **NAČELSTVO.**

IZIDOR NANUT
avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočajo p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdeluje vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Anton Potatzky v Gorici
naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.
POTREBŠČINE.
Za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE.
za krojače in čevljarje.
Svetinjice. — Rožni venc. — Mašne knjžice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Tračnice (šine)
za kako industrijsko podjetje in sicer: 18500 m tračnice 22 kg težke 1 m, 18000 m tračnice za ozkotirno železnico 21 kg težke 1 m, 12 ogibalnikov po starem načinu se proda po jako nizki ceni. Ponudbe pod šifro »A. B. 500« na naše upravnitvo.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdt tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

„CROATIA“

Zavarovalna zadruga v Zagrebu
- edini domači zavarovalni zavod. -
Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.
Podružnica v TRSTU,
Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.
Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopj, tovarn).
2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.

III. Zavarovanje steklenih šip.

Združno imetje vseh oddelkov znaša K 3.013.332-66
Dohodek letno premije s pristojbinami „ 1.486.297-56
Izplačane odškodnine „ 5.624.162-96
Sposobni posredovalci in akvizitorji se sprejmejo od ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje

Podružnica »Croatiae« Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

in glavno zastopstvo »Croatiae« v Ljubljani (tvrdka Kmet & Slivar).

Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:
D. GILVERT, Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši). — Telefon št. 221.
in FRANC PERKO, Via della Scuola Agraria 6 in v Trgovskem Domu

Sedlarska delavnica
Ivan Kravos - Gorica
na Kornu št. 11.

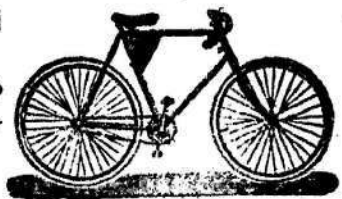
Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapciranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

Kupujte samo dvokolesa »Gerice« in »Altena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Edina primorska tovarena dvokoles :
»TRIBUNA«
Gorica, Tržaška ul. 26.
prej pivovarna Gorjup.
Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov i. t. d.

F. BATJEL — GORICA
Stolna ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Odlikovana pekarija in sladčičarna
Karol Draščik
v Gorici, na Kornu v (lasni hiši)
zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporočajo se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah

Ugodna prilika!
V trgovini pri soškem mostu št. 63 (Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi

vsakovrstno sveže oblačilno blago

kakor: srajce, spodnje hlače, razni oksforti in porhanti, obleke za otroke itd. po prav nizki ceni. Blago za moške in ženske obleke pa po tovarniški ceni.

S tako nizkimi cenami postrežem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga. Obenem priporočam slav. občinstvu svojo dobroznano delavnico, kjer izvršujem vsa naročila z največjo skrbnostjo.

Za obilen obisk, se priporočajo

70-1 **Anton Jug.**

Glavna zaloga
Palma podpetnikov
A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

1730 m tračnic
7 kg težke 1 m, 2850 m tračnice 11 in 12 kg težke, 6 primernih ogibal, 25 komadov železnih vozov, ki se dajo preobratiti, 12 komadov gorskih vozov. Vse že rabljeno pa dobro ohranjeno, se proda prav po ceni. Ponudbe pod šifro »A. B. 500« na naše upravnitvo.